

Prehospital akutsjukvård vid trauma

Prehospital Care of Patients with Trauma

8 högskolepoäng

8 credits

Ladokkod: 62MP01

Version: 5.0

Fastställt av: Utbildningsutskottet 2015-06-17

Gäller från: HT 2015

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Medicinsk vetenskap (A1N)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav:

- Sjuksköterskeutbildning, 180 hp, enligt 2007 års studieordning eller
- Sjuksköterskeutbildning, 120 p, enligt 1993 års studieordning, innefattande ett självständigt arbete på 10 poäng eller
- Äldre sjuksköterskeutbildning och kandidatexamen inom vårdvetenskap/omvårdnad.

Därutöver krävs

- Svensk legitimation som sjuksköterska och
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen fokuseras på patofysiologi, kinematik och smärtlindring vid olika former av trauma. Kursen behandlar metoder för primär och sekundär bedömning samt prioritering, åtgärder och utvärdering i samband med prehospital vård av traumapatienter. Moment som ingår är losstagnation av traumapatient, säkerhetsfrågor vid skadeplatsarbete, ambulanstransport, organisation och sjukvårdledning på skadeplats. Vidare behandlas evidensbaserad forskning inom traumavård.

Mål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- analysera och värdera evidensbaserad forskning inom traumavård,
- identifiera och värdera livshotande tillstånd orsakade av trauma enligt ABCD principen,
- analysera och förklara de vanligaste skademekanismerna vid trauma,
- förklara trauma uppkomst och behandlingsprinciper utifrån kinematik,
- förklara principerna för prehospital smärtlindring,
- analysera och värdera principerna för samverkan, sjukvårdsledning samt omhändertagande på skadeplats.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- använda evidensbaserad forskning vid omhändertagande av traumapatienter,
- tillämpa prioriteringsordningen för planerade åtgärder,
- tillämpning av triagemodeller och andra katastrofmedicinska principer,
- tillämpa metoder för primär och sekundär bedömning för prehospitalt traumaomhändertagande,

- tillämpa användning av olika hjälpmedel vid prehospital vård av traumapatienter,
- tillämpa metoder för losstagnation av traumapatienter,
- tillämpa metoder för utvärdering av sjuksköterskans prehospitala omvårdnad av traumapatienter,
- använda säkerhetsmedvetenhet på skadepå plats och i samband med ambulanstransport,
- planera och genomföra prehospital sjukvårdsledning.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- reflektera över och värdera ambulanssjuksköterskans roll i vårdkedjan av traumapatient,
- reflektera över ambulanssjuksköterskans förhållningssätt samt betydelsen av ett värdigt bemötande,
- identifiera och analysera etiska dilemman och etiska frågeställningar relaterat till traumaomhändertagande.

Undervisningsformer

Undervisningen består av följande moment:

Kursintroduktion, föreläsningar, webb- baserade patientfallsövningar, simuleringsövningar och insatsövningar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom följande examinationsmoment

- Individuella skriftliga tentamen
- Individuella kliniska examinationer
- Klinisk examination i grupp

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade "uppsamlingstentamen" erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt akademispecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs webbplats.

Katastrofmedicinsk examination arrangeras en gång inom ramen av kursen på grund av den organisatoriska omfattningen och ekonomiska kostnaden av arrangemanget.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på akademins webbplats.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i *Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot ambulanssjukvård, 60 hp*. Kursen kan läsas som fristående kurs.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Prehospital akutsjukvård vid trauma (62MP01)

- Berlac, P., Hyldmo, K., Kongstad, P., Kurola, J., Nakstad, A.R., & Sandberg, M. (2008). Pre-hospital airway management: Guidelines from a task force from the Scandinavian Society For Anaesthesiology and Intensive Care Medicine. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*, 52(7): 897-907. 11 s.
- Haut, E.R. et al. (2010). Spine Immobilization in Penetrating Trauma: More Harm Than Good? *Journal of Trauma-Injury Infection & Critical Care*, 68(1), 115-121. 7 s.
- Juul, N., Sollid, S., Sundstrom, T., Kock-Jensen, C., Eskesen, V., Bellander, B.M., Wester, K., & Romner, B. (2008). Skandinaviske kliniske retningslinjer for præhospital behandling af patienter med svære hovedtraumer. *Ugeskrift Laeger*, 170(26), 2337-2341 4 s.
- Lynn, W., Cooper, M.S., & Chambers, R.M. (2000). Prehospital use of analgesia for suspected extremity fractures. *Prehospital Emergency Care*, 4(3), 205-208. 4 s.
- National Association of Emergency Medical Technicians (U.S.). Prehospital Trauma Life Support Committee. (2011). *PHTLS. Basic and advanced prehospital trauma life support*. (7th ed.). St. Louis, MO: Mosby, inc. Valda delar, ca 100 s.
- Polit, D. F. & Beck, C. T. (2012). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice*. (9.ed.) Philadelphia : Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins. 802 s.
- Rüter, A., Nilsson, H. & Vikström, T. (2006). *Sjukvårdsledning vid olycka och katastrof: från skadeplats till vårdplats*. Lund: Studentlitteratur. 102 s.
- Scandinavian Networking Group for Trauma and Emergency Management (SCANTEM). *Scandinavian Guidelines in Massive Bleeding*. 47 s.
Hämtad 2010-07-06 på <http://scantem.org/misc/pdf/guidelines240307.pdf>
- Suserud, B-O. & Svensson, L. (red). (2009). *Prehospital akutsjukvård*. Stockholm: Liber. Valda delar, ca 100 s.
- Talving, P., Pålstedt, J., & Riddez, L. (2005). Prehospital management and fluid resuscitation in hypotensive trauma patients. *Prehospital and Disaster Medicine*, 20(4), 228-234. 7 s.
- Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2015-05-09 ABR, MHW/ila
Beredningsgruppen: 2015-05-06
Utbildningsutskottet: 2015-06-17